

پیشانگه‌ها نیقنه ته‌وی یا په‌رتوکا ل فرانکفورت

فرانکفورت — ژ ته‌دیپ چه‌لکس:

ل ۱۰ تا ۱۴/۱۰/۲۰۰۷ ژی ب به‌ره‌قبوونا وه‌زیری دهرقه‌ی ئه‌لمانیا فیدرال فرانک فالته‌ر شتاینمایه‌ر، مه‌زنتین فیسته‌فالا جیهانی یا په‌رتوکا ل باژیری فرانکفورت ل ئه‌لمانیا هاته‌فه‌کرن و ب ریقه‌چوو، کۆ ۷۴۴۸ هزار به‌لافکه‌را، ژ ۱۱۰ وه‌لات وه‌ریمان، په‌رتوک و چالاکي بین خۆ پیشکشکرن. دیرۆکا فی پیشانگه‌هی گه‌له‌کا که‌فته‌و فه‌دگه‌پته‌ به‌ری پتر ژ پینج سه‌دو پینجی سالا، ده‌ما زانا دا‌ینه‌ری ئه‌لمانی

یوه‌انز گوتنبیرگ (۱۴۰۰-۱۴۶۸) تیپین (پیتین) چاپکرنی ل سالا ۱۴۴۰ ئافراندين و پشت را، ل سالا ۱۴۵۰ په‌رتوکا پیرۆز (الکتاب المقدس) ل باژیری ماینز چاپکری، کو بویه ئه‌گه‌را هه‌را مه‌زنا به‌رفره‌بوونا ته‌فگه‌را ره‌وشه‌نبیری و زانینی ل جیهانی. هه‌ر ژبه‌ر هندی ژ باژیری فرانکفورت بۆ فی فیسته‌فالی هاته‌ده‌سنیشانکرن، چونکه گوتنبیرگ ل باژیری ماینز، نیزیکی فرانکفورت ژ دایک‌بوویه و ژه‌نگی وه‌ره فرانکفورت یابویه جیه‌ مه‌زنتین پیشانگه‌ها په‌رتوکا ل جیهانی.

چالاکي بین فی پیشانگه‌هی ژکه‌فن دا به‌رده‌وامبوون هه‌تا قه‌ومینا دویه‌مین شه‌ری جیهانی. ژبه‌ر ئالۆزی بین شه‌ری هه‌یامه‌کی روه‌ستیال و سالا ۱۹۴۹ ژی جاره‌کی ده‌ست ب چالاکيین خو کره‌فه‌و ده‌رگه‌هیت خۆ بۆ ره‌وشه‌نبیرا فه‌کره‌فه‌.

وه‌کی سوبوله‌کی، هه‌رسال ئیک ژوه‌لاتا، یان ته‌ه‌وان، یان ده‌فه‌ره‌کا جوگرافی ل جیهانی دبسته‌ میفانی شه‌ره‌فی بی فیسته‌فالی. و ب ره‌نگه‌که‌ به‌رفره‌ه‌ تۆر، موزیک، هونه‌ر، په‌رتوکین خۆ دده‌ت ناسین. پارسال وه‌لاتی کوریاو ل ۲۰۰۴ ژی مله‌تی عه‌ره‌ب (ب هه‌می ده‌وله‌تین خۆ قه‌) میفانبوون. ئه‌ سه‌اله‌ ژی ده‌فه‌را کاتالۆنیا — کو باژیری به‌رشلونه‌ پایته‌ختی وی یه‌و هه‌ریمه‌که‌ ده‌فیه‌ ژۆریا رۆژه‌لاتا ئیسپانیا و پارچه‌که‌ ژئاخا وی وه‌لاتی. سالا به‌یت ژی وه‌لاتی ترکیا میفانه‌.

دقی پیشانگه‌هی دا، خه‌لکه‌ ژه‌مه‌موو وه‌لاتان دهن و دگه‌ل نیشادانا په‌رتوکیت خۆ — بیته‌ لسه‌ر کاغه‌زی و بیته‌ گوهداری و بیته‌ لسه‌ر سیلکان ژی — هه‌موو چالاکي بین خۆ پیشکشکرن. هه‌ر ب فی ریکی ژی، گه‌له‌که‌ ده‌رگایین به‌لافکرنی په‌یمان و

گریه‌ستین مه‌زن دگه‌ل هه‌دو ئیمزاده‌کن، کو به‌ایی وان دگه‌هیته‌ ملیونا دولاران.

هه‌روه‌سا دیرۆزین پیشانگه‌هی داچه‌ندن خه‌لاتین به‌ادار ده‌ینه‌پیشکشکرن. ئه‌لمانیا کو خوه‌دی یا میفانداریا پیشانگه‌هی یه‌، دو— سی خه‌لاتا دده‌ته‌ باشترین په‌رتوک و خه‌لاته‌کی ناشتی بی ژی پیشکشکرده‌ت. خه‌لاتی په‌رتوکا ئه‌لمانی ئه‌ سه‌اله‌ ژبۆ رۆمانفانا گه‌نجا ئه‌لمان جولیا فرانک بوو، لسه‌ر په‌رتوکا وی (ژنه‌که‌ دده‌می نیفرۆ دا)، هه‌روه‌سا دیرۆکنقیسی ئیسرایلی سول فرید لاندهر خه‌لاتی ناشتی بی وهرگرت.

به‌یافا (مساحه) جیه‌ پیشانگه‌هی ۱۷۲ هزار میترین چارئالی فه‌دگریته‌ و ئه‌ سه‌اله‌ ۳۹۱ هزار په‌رتوک هاتن نیشادان و ۱۲۱ هزار ژوانا بۆ جارا ئیکی هاتن پیشکشکرن. هه‌روه‌ک ریژدار یورگن بوس ریقه‌به‌ری پیشانگه‌هی خۆیاکری، نیزیکی ۲۸۰ هزار مرۆفه‌ هاتن سه‌ره‌دانا پیشانگه‌هی دگه‌ل ۱۱ هزار رۆژنامه‌فانا.

حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانی ژی، ئه‌فه‌ چارساله‌ دقی پیشانگه‌هی دا، ل ژیر ئالایی ره‌نگینی مه‌ پشکارده‌و ئه‌ سه‌اله‌ پشکا کوردی گه‌له‌کا چالاکبوو.

ئه‌ سه‌اله‌ ئه‌زو چه‌ند هه‌فالیته‌ دی، دریقه‌به‌ریا پشکا کوردستانی دا ل پیشانگه‌هی پشکاربووین و خانما هیژا ئه‌لماس هه‌سیب جه‌باری نوینه‌را فه‌ری یا وه‌زاره‌تا ره‌وشه‌نبیری یا حکومه‌تا هه‌ریما کوردستانی بوو ل پیشانگه‌هی و کار باشته‌ ژپارسال ب ریقه‌چوو. ۱۶ ده‌زگه‌هین چاپ و به‌لافکرنی پشکاربووین و نیزیکی ۵۰۰ ئه‌دیرۆسین په‌رتوک و رۆژنامه‌و گۆفارا هاتن په‌شکشکرن و هه‌نده‌ک ژوان تازه‌ ده‌رگه‌فیبوون. ئیک ژوان ده‌زگه‌هین پشکار ده‌زگه‌ها سپریژ بوو، یاکو په‌رتوک و به‌لافکرنی وی دیوارین پشکا کوردستانی خه‌ملاندین.

چه‌ندن چالاکي و سمینار ژی هاتنه‌نجامدان و خه‌لکه‌کی ژۆر ژبیانیان و ره‌فه‌ندا کوردستانی ل ئه‌یروپا سه‌ره‌دانا پشکا کوردستانی ل پیشانگه‌هی کرن. کو ئیک ژوان ره‌وشه‌نبیرو سیسه‌ته‌م‌داری کوردی نافدار که‌مال بورقای بوو. ییکو سمیناره‌ک پرپه‌ا لسه‌ر ته‌فگه‌را چاپکرن و به‌لافکرن کوردی ل باکۆری کوردستانی پیشکشکری.

هه‌روه‌سا نفیسکارا ئه‌لمان و کوردناس دکتوره‌ه‌نا کۆشله‌ر سمیناره‌ک به‌ادار لسه‌ر (دیکویمینت دمیرۆیا کوردی دا) ب زمانی ئه‌لمانی پیشکشکر و هه‌فزیی وی پرۆفیسۆر جه‌مال نه‌به‌ز یه‌کسه‌ر دکره‌ کوردی.

هه‌زی گۆتنی یه‌، کو هه‌ریما کاتالونیا تنی دئه‌ سه‌اله‌ دا، کۆزمی ۱۲ ملیون دولارا بۆ فی پیشانگه‌هی مه‌زاختی نه‌. ده‌ما مه‌ سه‌ره‌دانا پشکا وان کری، گه‌له‌ک پیژانینین باش دانه‌ مه‌، کو دبیشه‌رۆژی دا مفای ژی وه‌رگرین. بیگومان کوردستان ژی دکاریت ب بیته‌ میفانی شه‌ره‌فی دپشانگه‌هی دا، ئه‌گه‌ر باشته‌ر خۆ به‌ره‌فکه‌ت و چه‌ندن په‌رتوکین باش و مافادار لسه‌ر کوردستانی و ناساندانا وی به‌ینه‌وه‌رگریان بۆ زمانین بیانی، بتایبه‌تی زمانی ئینگلیزی. کورت و کرمانجی : ئه‌فی کاری چالاکي بین باشته‌ر دقین، دگه‌ل خورته‌کرن پیه‌وه‌ندی یان و ته‌رخانکرن پاره‌کی باش.

پشکا کوردستانی سه‌ره‌دانا گه‌له‌ک پشکا و ده‌زگه‌هان کورو کوردستان و دۆزا ره‌وایا گه‌لی مه‌ و هه‌نده‌ک ژ تۆرو ره‌وشه‌نبیرا کوردی ب وان دایه‌ناساندن. ستافین که‌نالین عه‌سمانی بین کوردی ژی به‌ره‌فه‌بوون و راپورتین وینه‌دار لسه‌ر به‌ره‌فکرن. به‌لی مخابن کو فی جاری ستاق که‌نالی کوردسات ئی ب ره‌نگه‌ک حیزبی و به‌رته‌نگ کارین خۆ دکرن و ژیلی دۆست و لایه‌نگرین وان، دیدار دگه‌ل که‌سی نه‌دکرن. کو ئه‌ سه‌ره‌ده‌ریه‌ ژی ب چ ره‌نگا ناگونجیت دگه‌ل کاودانین نه‌و بین گه‌لی مه‌ هه‌ندهردا ده‌ریاس دبیت، و ناگونجیت دگه‌ل گیانی وی ریکه‌فتنا ستراتجی یا هه‌ریو پارته‌ی بین سه‌ره‌کی و ده‌سه‌ه‌لاتدار ل کوردستانی ئیمزاکری.

پیدفی ب ئاماژه‌کرنی یه‌، کو ژوان ده‌زگه‌هین ل ژیر ئالایی کوردستانی پشکاروی پیشانگه‌هی بووین، کۆمکار بوو. هه‌موو به‌لافکۆ و چاپه‌مه‌نی بین وان ب تیپین لاتی بوون.

ئهم — مله‌ته‌ی کوردو دۆزا ره‌وایا مه‌ — گه‌له‌ک پیدفی فان چالاکي بین هۆساینه‌، به‌لی وه‌ک ریژداری گرافی دکتور ژۆرابی گۆدی — کوردین گورجستانی — سمینارا خۆ دا گۆتی : کورد پتر پیدفی ریکخستنا کارۆ نفیسکارین خۆ نه‌ ده‌یدانین نیقنه‌ته‌ویدا، داکو پتر باشته‌ر بکارن خه‌زمه‌تا دۆزا خۆ بکه‌ن.